

11 Μαρτίου, 1992

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΣΕΡΓΙΔΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υποθέσεις Αρ. 905/89, 906/89, 415/90 & 416/90)

Αναγκαστική Απαλλοτρίωση — Σκοπός απαλλοτρίωσης — Η
διαπλάτυνση και βελτίωση κύριας λεωφόρου — Δικαστικός
έλεγχος των επίδικων διαταγμάτων — Υιοθέτηση απόφασης επί
της προσφυγής *Τσιάππας v. Δημοκρατίας* (1991) 4(B) Α.Α.Δ. 1098.

5

Οι αιτητές προσέβαλαν τόσο τα διατάγματα επίταξης όσο και
τα διατάγματα απαλλοτρίωσης ακίνητης ιδιοκτησίας τους στη
Λευκωσία.

10

Σκοπός της απαλλοτρίωσης ήταν η διαπλάτυνση κυρίως της
λεωφόρου Γρίβα Διγενή στη Λευκωσία η δε απαλλοτριωθείσα
έκταση κάλυπτε πολύ μικρό ποσοστό του ολικού εμβαδού των
κτημάτων.

15

Ήταν ισχυρισμός των αιτητών πως δεν προηγήθηκε η δέουσα
έρευνα από τη διοίκηση για την επιλογή του καλύτερου τρόπου
διεκπεραίωσης του έργου κατά τρόπο που η απαλλοτρίωση δεν
εξυπηρετούσε δημόσιο όφελος αλλά έπληττε τα συμφέροντα των
αιτητών κατά άδικο και άνισο τρόπο.

20

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή,
αποφάσισε ότι:

25

Η έκταση του δικαστικού ελέγχου των επίδικων διαταγμάτων
με ειδική αναφορά στις υποχρεώσεις της διοίκησης σε σχέση με τη

μελέτη του έργου και την αναγκαιότητα του για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας, έχει συζητηθεί από δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε προσφυγή άλλου αιτητή, που προσβάλλει την ίδια διοικητική απόφαση, το διάταγμα δηλαδή απαλλοτρίωσης της 9/3/90. Δεν έχω τίποτε να προσθέσω σε αυτά που λέγονται στην απόφαση, στην οποία παραπέμπω, γιατί τα υιοθετώ. (Γσιάππας ν. Δημοκρατίας (1991) 4(B) Α.Α.Δ. 1098, από το δικαστή Πικί).

5

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.

10

Προσφυγές.

Προσφυγές εναντίον των διαταγμάτων επίταξης και απαλλοτρίωσης της ακίνητης ιδιοκτησίας των αιτητών στη Λευκωσία.

15

Χ. Πογιατζής, για τους αιτητές.

Γλ. Χατζηπέτρου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

20

Cur. adv. vult.

Ο Δικαστής κ. Αρτεμίδης ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

25

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Ο αιτητής στις προσφυγές 905/89 και 415/90 είναι το ίδιο πρόσωπο. Το αυτό συμβαίνει και στις προσφυγές 906/89 και 416/90, όπου η πρώτη αιτήτρια είναι φυσικό πρόσωπο και η δεύτερη εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. Με τις κρινόμενες αιτήσεις προσβάλλονται, ξεχωριστά και κατά ζεύγη, τα διατάγματα επίταξης και της απαλλοτρίωσης, που ακολούθησε, της ακίνητης ιδιοκτησίας των αιτητών στη Λευκωσία. Οι προσφυγές συνεκδικάστηκαν.

30

35

Η πρώτη απόφαση δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα στις 8.9.89 και η δεύτερη στις 9.3.90. Η επηρεαζόμενη ακίνητη ιδιοκτησία, του μεν αιτητή στις προσφυγές 905/89 και 415/90 κείται στην οδό Μενάνδρου, ενώ των αιτητριών στις 906/89 και 416/90 στη λεωφόρο Δημοσθένη Σεβέρη. Η υπό απαλλοτρίωση έκταση είναι πολύ μικρή, καλύπτει γύρω στα 2.50% του ολικού

40

5 εμβαδού των κτημάτων και είναι μικρότερη από τη λωρίδα γης που υπόκειται στην υφιστάμενη ρυμοτομία. Ο σκοπός της απαλλοτρίωσης, όπως καθορίζεται στο σχετικό διάταγμα, είναι η δημιουργία, συντήρηση και ανάπτυξη των συγκοινωνιών και ειδικότερα για τη διαπλάτυνση και βελτίωση της λεωφόρου Γρίβα Διγενή στη Λευκωσία, που ως γνωστό δέχεται τη μεγαλύτερη τροχαία κίνηση στην Κύπρο.

10 Οι λόγοι που προβάλλονται για την ακύρωση των επίδικων αποφάσεων επικεντρώνονται στην εισήγηση πως δεν προηγήθηκε εκ μέρους της διοίκησης η δέουσα έρευνα για την επιλογή του καλύτερου τρόπου διεκπεραίωσης του έργου, που γι' αυτό το λόγο δεν απολήγει σε ωφέλεια του δημόσιου, ενώ ταυτόχρονα επλήγησαν τα συμφέροντα των αιτητών κατά άδικο και άνισο, έναντι των άλλων πολιτών, τρόπο.

20 Για να υποστηριχθεί η πιο πάνω θέση γίνεται στην αγόρευση του δικηγόρου των αιτητών εκτεταμένη αναφορά στη μελέτη και εκπόνηση των σχεδίων για την εκτέλεση του έργου με αξιώσεις εμπειρογνωμοσύνης στα θέματα αυτά και της αντιμετώπισης γενικά των προβλημάτων της συγκοινωνίας, κατασκευής και βελτίωσης δρόμων. Εκτός όμως από αυτά υποβάλλεται και στην αρχή της γραπτής αγόρευσης, ως προοίμιον, πως: "το έργο δεν είναι προς το δημόσιο συμφέρον, αλλά προς το συμφέρον οδοποιών και τεχνικών που παίρνουν προαγωγές και προμηθευτών υλικών κ.λπ". Ο δικηγόρος της Δημοκρατίας χαρακτηρίζει την εισήγηση αυτή ως
30 αφελή.

35 Για να επανέλθω όμως στην ουσία της υπόθεσης, και να τελειώσω. Η έκταση του δικαστικού ελέγχου των επίδικων διαταγμάτων με ειδική αναφορά στις υποχρεώσεις της διοίκησης σε σχέση με τη μελέτη του έργου και την αναγκαιότητα του για σκοπούς δημόσιας ωφέλειας, έχει συζητηθεί από δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε προσφυγή άλλου αιτητή, που προσβάλλει την ίδια
40 διοικητική απόφαση, το διάταγμα δηλαδή απαλλοτρίωσης της 9.3.90. Δεν έχω τίποτε να προσθέσω σε αυτά που λέγονται στην απόφαση, στην οποία παραπέμπω, γιατί τα υιοθετώ. (Προσφυγή 290/90 απόφαση 22.3.91, από το

δικαστή Πικρή).

Επισημαίνω, και αυτό ως σχόλιο μόνο, πως σήμερα το έργο είναι τελειωμένο. Ελπίζω οι αιτητές να συμμερίζονται το αυταπόδεικτο γεγονός πως η ακίνητη ιδιοκτησία τους χρησιμοποιήθηκε επωφελώς για τους σκοπούς που απαλλοτριώθηκε και έτσι να μην διατηρούν το ίδιο αίσθημα που εξεδήλωσαν στη γραπτή αγόρευση του δικηγόρου τους στο απόσπασμα που παραθέτω πιο πάνω σε εισαγωγικά.

5

10

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα. Όχι για τίποτε άλλο, αλλά γιατί η ακίνητη ιδιοκτησία των αιτητών αποτέλεσε το αντικείμενο της συνταγματικά επιτρεπόμενης απαλλοτρίωσης και επομένως δικαιούνται να προσφύγουν στο Δικαστήριο για να ελεγχθούν τα επίδικα διατάγματα.

15

Οι προσφυγές απορρίπτονται χωρίς έξοδα.